

**Storitvena
menjava s tujino
po značilnostih
podjetij v letu
2024**

(prva objava)

Avgust 2025

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Storitvena menjava s tujino po značilnostih podjetij v letu 2024, prva objava

Mesec in leto izida: avgust 2025

Kraj: Ljubljana

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

ISSN

Kazalo

1	Uvod	4
2	Storitvena menjava Slovenije s tujino	5
3	Členitev glede na velikost podjetij ter vrsto storitev in področje dejavnosti	6
4	Členitev glede na nadzor ter vrsto storitev in področje dejavnosti	9
5	Metodologija	12

Statistični podatki o trgovanju s storitvami s tujino po značilnostih podjetij (v nadaljnjem besedilu STEC) zagotavljajo vpogled v vključenost različnih subjektov, razvrščenih po velikosti, tipu lastništva ali dejavnosti, v mednarodno trgovino s storitvami.

Vir podatkov je storitvena menjava s tujino, ki je zajeta v tekočem delu plačilne bilance Slovenije. Podatki so na mikroravni povezani s statističnim registrom, iz katerega se zajemajo velikostni razred, dejavnost in tip lastništva. Informacija je pripravljena na letni ravni. Podatki STEC zajemajo vse vrste storitev, vendar pa vseh zaradi njihove posebne narave ni mogoče razčleniti glede na velikost podjetja, tip nadzora in dejavnost. Te omejitve zadevajo potovanja, dele oplemenitenja, finančne storitve in državne storitve.

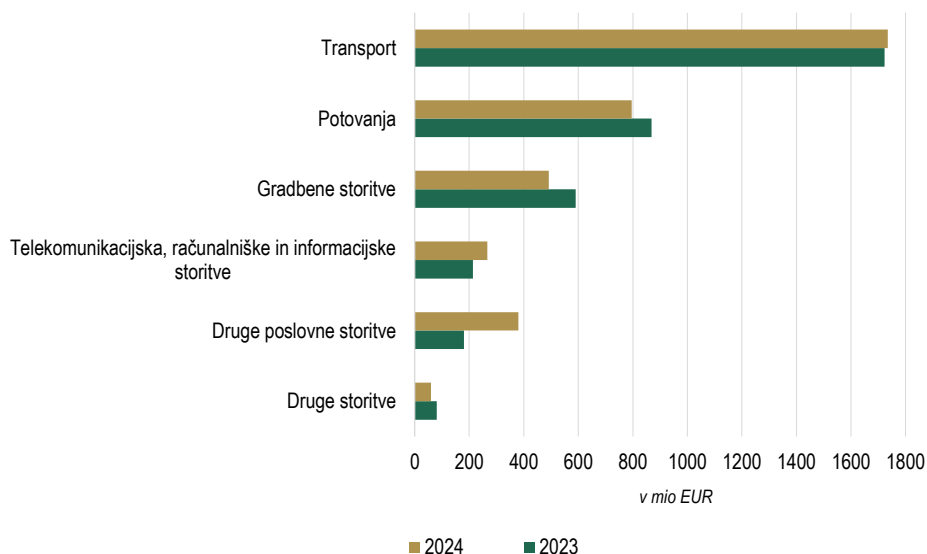
Podatkovne serije o storitveni menjavi s tujino po značilnostih podjetij so dostopne tudi pod razdelkom Ekonomski odnosi s tujino na [spletni strani Banke Slovenije](#).

V letu 2024 je presežek storitvene menjave s tujino znašal 3,7 mrd EUR in bil na podobni ravni kot v letu 2023. Izvoz storitev je znašal 12,5 mrd EUR (4,6-odstotna rast glede na leto 2023), uvoz storitev pa 8,8 mrd EUR (5,7-odstotna rast). Ponovno so k presežku največ prispevale **transportne storitve** (1,7 mrd EUR), ki so jim sledile **storitve potovanj** (0,8 mrd EUR) in **gradbene storitve** (0,5 mrd EUR). Največja sprememba v primerjavi z letom 2023 je bila opažena v **drugih poslovnih storitvah**, kjer se je presežek podvojil in je znašal 0,4 mrd EUR.

Največji del **celotnega izvoza storitev** je bil opravljen v transportnih storitvah (28 %), ki so jim sledile storitve potovanj (27 %) in druge poslovne storitve (20 %). V primerjavi z letom 2023 se je najbolj povečal izvoz drugih poslovnih storitev ter telekomunikacijskih, računalniških in informacijskih storitev (obakrat za 9 %). Zmanjšanje izvoza je bilo opaženo le pri gradbenih storitvah (za 9 %).

Na **uvozni strani** je bilo opravljenih največ storitev potovanj (29 %) in drugih poslovnih storitev (25 %). V primerjavi z letom 2023 se je povečal uvoz vseh vrst storitev, najvišjo, 13-odstotno rast pa so dosegle transportne storitve.

Slika 1: **Presežek posameznih vrst storitev v letih 2023 in 2024**

Vir: Banka Slovenije.

Dobre tri petine storitvene menjave s tujino se da povezati s posamičnimi poslovnimi subjekti. Za ta del izvoza in uvoza storitev so na voljo podatki o poslovnih subjektih, ki so razčlenjeni glede na njihovo velikost, lastništvo in dejavnost. Preostali del podatkov temelji na modelih in ocenah in ga ni možno povezati s posamičnimi poslovnimi subjekti.

Modeli in ocene se v manjši ali večji meri uporabljajo za vse vrste storitev, v celoti pa samo za storitve potovanj. Slednje so v tej publikaciji v prikazih storitev glede na velikost, lastništvo in dejavnost v celoti nerazporejene.

Preglednica 1: Prikaz storitvene menjave glede na povezljivost vira s posamičnimi poslovnimi subjekti v letu 2024

v mio EUR	Izvoz	Uvoz	Saldo
Neposredno povezljivi podatki s posamičnimi poslovnimi subjekti	7.868	5.502	2.367
Transport	2.910	1.516	1.394
Potovanja	0	0	0
Gradbene storitve	682	269	413
Telekomunikacijske, računalniške in informacijske storitve	935	706	229
Druge poslovne storitve	2.283	2.000	284
Druge storitve	1.058	1.011	47
Modeli in ocene	4.653	3.290	1.362
Transport	618	277	340
Potovanja	3.339	2.544	795
Gradbene storitve	111	32	79
Telekomunikacijske, računalniške in informacijske storitve	151	114	37
Druge poslovne storitve	323	226	97
Druge storitve	111	97	13
Skupna vsota	12.521	8.792	3.729

Vir: Banka Slovenije.

3 Členitev glede na velikost podjetij ter vrsto storitev in področje dejavnosti

Velika podjetja z več kot 250 zaposlenimi so v letu 2024 opravila 23 % celotne storitvene menjave s tujino in **prispevala 0,5 mrd EUR (14 %) k skupnemu presežku**. Izvozila so 21 %, uvozila pa 24 % vseh storitev s tujino, od tega največ drugih poslovnih storitev.

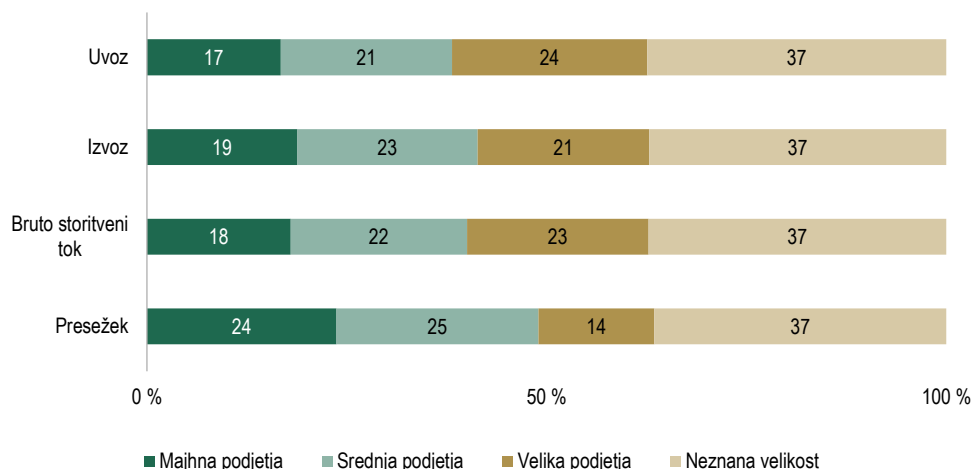
Srednja podjetja, ki zaposlujejo od 50 do 249 delavcev, so v letu 2024 opravila 22 % celotne storitvene menjave s tujino in **prispevala 0,9 mrd EUR (25 %) k skupnemu presežku**. Tovrstna podjetja so prispevala 23 % izvoza in 21 % uvoza vseh storitev. Pri tem je bilo izvoženih največ transportnih storitev, uvoženih pa je bilo največ drugih poslovnih storitev.

Majhna podjetja, z največ 49 delavci, so v letu 2024 opravila 18 % celotne storitvene menjave s tujino. Tovrstna podjetja so **prispevala 0,9 mrd EUR (24 %) k skupnemu presežku** ter opravila 19 % vseh izvoznih in 17 % vseh uvoznih storitev s tujino. V tej skupini podjetij so prevladovale transportne storitve.

Storitve, ki so zajete prek modelov in ocen, so pripisane **neznani velikosti podjetij**. V letu 2024 je bil njihov delež v celotni storitveni menjavi s tujino 37-odstoten. Saldo storitvene menjave te skupine podjetij je **izkazoval presežek v znesku 1,4 mrd EUR, kar ustreza 37 % celotnega ustvarjenega presežka**. K temu so največji delež prispevale

storitve potovanj (0,8 mrd EUR oziroma 58 %), ki pa so v celoti zajete samo v tej kategoriji.

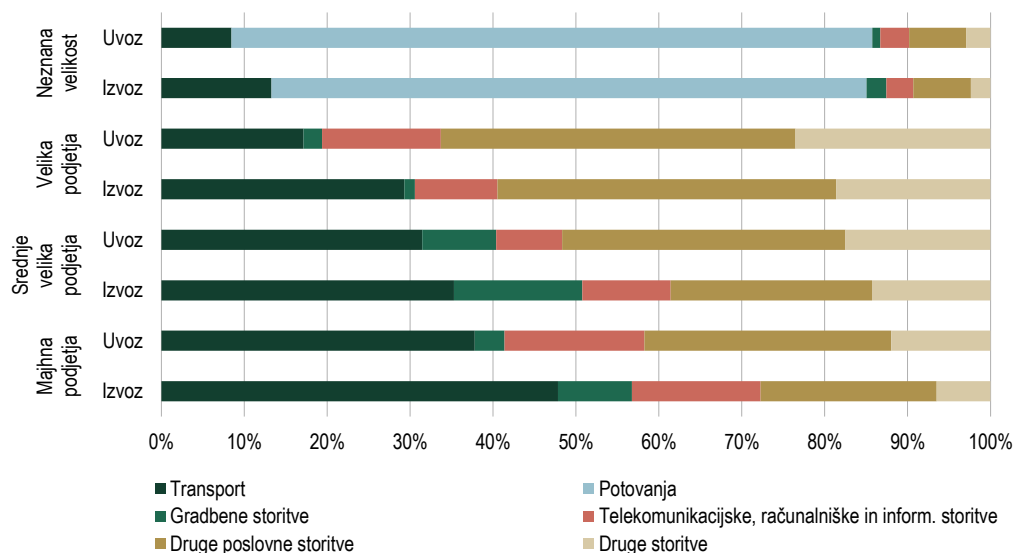
Slika 2: **Storitvena menjava glede na velikost podjetij v letu 2024**

Vir: Banka Slovenije.

V velikostnem razredu **velikih podjetij** izstopajo **podjetja iz predelovalnih dejavnosti**, ki so v letu 2024 ustvarila slabo polovico izvoza in uvoza vseh storitev v tem razredu. V primerjavi z letom 2023 se je izvoz storitev velikih podjetij iz predelovalnih dejavnosti povečal za 9 %, uvoz pa za 3 %.

Slika 3: **Storitvena menjava glede na velikost in vrsto storitev v letu 2024**

Vir: Banka Slovenije.

V velikostnem razredu **srednjih podjetij** so v letu 2024 največ izvoznih in uvoznih tokov ustvarila **podjetja iz dejavnosti prometa in skladiščenja (33 %)**, pri čemer se je v primerjavi z letom 2023 izvoz storitev povečal za 11 %, uvoz storitev pa za 26 %.

Preglednica 2: **Storitvena menjava glede na velikost in področja dejavnosti podjetij v letih 2023 in 2024**

	2023					2024				
	Izvoz		Uvoz		Saldo	Izvoz		Uvoz		Saldo
	v mio EUR		v mio EUR		v mio EUR	v mio EUR		v mio EUR		v mio EUR
Neznana velikost (ocene in modeli)	4.541	38 %	3.119	38 %	1.422	4.653	37 %	3.290	37 %	1.362
Predelovalne dejavnosti	181	4 %	138	4 %	43	198	4 %	151	5 %	47
Promet in skladiščenje	535	12 %	178	6 %	356	555	12 %	196	6 %	358
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	162	4 %	71	2 %	90	191	4 %	87	3 %	104
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	99	2 %	57	2 %	41	95	2 %	44	1 %	51
Druga področja	195	4 %	151	5 %	44	211	5 %	180	5 %	31
Nerazporejeno	3.370	74 %	2.523	81 %	847	3.403	73 %	2.632	80 %	771
Majhna podjetja	2.365	20 %	1.338	16 %	1.026	2.357	19 %	1.472	17 %	884
Predelovalne dejavnosti	167	7 %	83	6 %	85	160	7 %	97	7 %	63
Promet in skladiščenje	1.170	49 %	467	35 %	703	1.109	47 %	471	32 %	638
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	372	16 %	267	20 %	105	428	18 %	318	22 %	110
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	217	9 %	81	6 %	137	233	10 %	39	3 %	193
Druga področja	438	19 %	441	33 %	-3	426	18 %	546	37 %	-120
Srednja podjetja	2.645	22 %	1.834	22 %	812	2.825	23 %	1.883	21 %	942
Predelovalne dejavnosti	367	14 %	246	13 %	121	369	13 %	263	14 %	106
Promet in skladiščenje	946	36 %	422	23 %	524	1.046	37 %	530	28 %	516
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	379	14 %	146	8 %	233	459	16 %	157	8 %	302
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	398	15 %	405	22 %	-7	357	13 %	257	14 %	100
Druga področja	556	21 %	616	34 %	-60	594	21 %	676	36 %	-82
Velika podjetja	2.420	20 %	2.022	24 %	398	2.687	21 %	2.146	24 %	540
Predelovalne dejavnosti	1.058	44 %	967	48 %	91	1.149	43 %	994	46 %	155
Promet in skladiščenje	452	19 %	96	5 %	356	489	18 %	107	5 %	382
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	287	12 %	264	13 %	23	312	12 %	267	12 %	45
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	10	0 %	14	1 %	-3	12	0 %	15	1 %	-3
Druga področja	613	25 %	682	34 %	-69	725	27 %	764	36 %	-40
Skupna vsota	11.972	100 %	8.314	100 %	3.658	12.521	100 %	8.792	100 %	3.729

Vir: Banka Slovenije.

V velikostnem razredu **majhnih podjetij** je bila v letu 2024 slaba polovica celotnega izvoza storitev in slaba tretjina celotnega uvoza storitev opravljena v **dejavnosti prometa in skladiščenja**. V primerjavi z letom 2023 se je izvoz storitev v tej dejavnosti zmanjšal za 5 %, uvoz pa se je povečal za 1 %.

Členitev glede na nadzor ter vrsto storitev in področje dejavnosti

Vrednost storitvene menjave s tujino, ki so jo opravile družbe pod tujim nadzorom, je bila tudi v letu 2024 bistveno višja od vrednosti izvoza in uvoza storitev, ki so ga opravile družbe pod domačim nadzorom. Družbe pod tujim nadzorom so opravile 30 % celotne storitvene menjave s tujino, družbe pod domačim nadzorom pa 18 %. V primerjavi z letom 2023 je bil delež družb pod tujim nadzorom enak, delež družb pod domačim nadzorom pa se je povečal za odstotno točko.

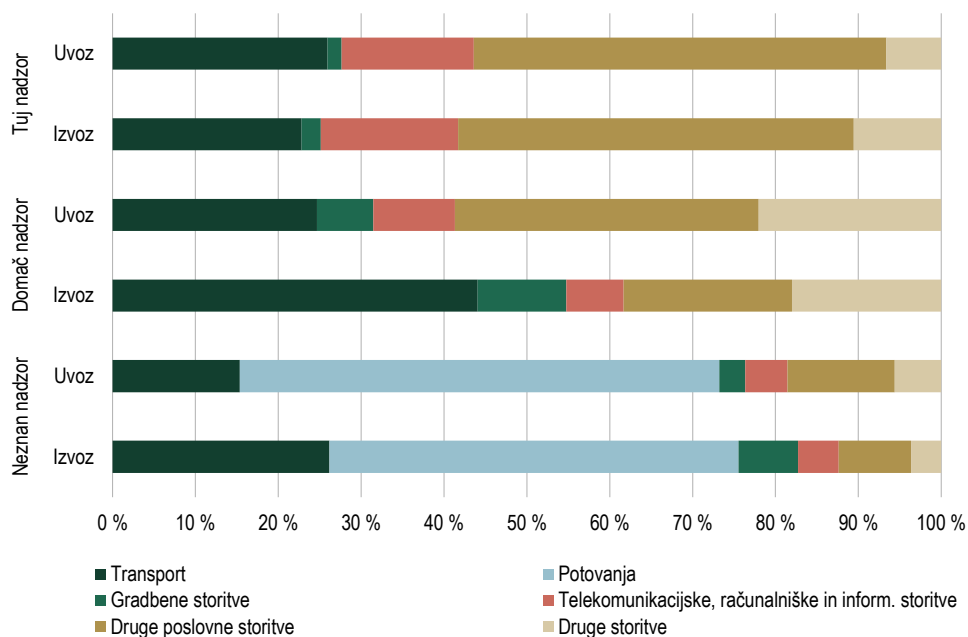
Pri več kot polovici (52 %) storitvene menjave s tujino vrste nadzora ni bilo možno opredeliti, saj viri podatkov tega ne omogočajo. Dobro polovico neopredeljenega dela storitvene izmenjave s tujino so prispevala potovanja in dobro petino transport. V teh dveh vrstah storitev je bilo ustvarjenega 80 % presežka storitvene menjave neopredeljenega dela, ki je v letu 2024 znašal 2,4 mrd EUR.

Družbe pod tujim nadzorom so v letu 2024 izkazovale presežek storitvene menjave v znesku 1,0 mrd EUR, kar je 0,2 mrd EUR več kot v letu 2023. Delež presežka teh družb v skupnem presežku se je povečal na 27 %, kar je 6 odstotnih točk več kot v letu 2023. Največji del bruto storitvenih tokov so predstavljale druge poslovne storitve (44 %), s 24 % pa so jim sledile transportne storitve. V primerjavi z letom 2023 se je delež poslovnih storitev zmanjšal za dve odstotni točki, delež transportnih storitev pa za prav toliko povečal. Glede na področje dejavnosti so med družbami pod tujim nadzorom tudi v letu 2024 največ izvozile družbe v predelovalnih dejavnostih (35 %), ki so hkrati uvozile 29 % storitev.

Družbe pod domačim nadzorom so v letu 2024 izkazovale 0,4 mrd EUR presežka. V primerjavi z letom 2023 je bil njihov presežek višji za 19 mio EUR. Opravile so 17 % celotnega izvoza v tujino (v letu 2023 16 %) in 20 % celotnega uvoza iz tujine (v letu 2023 18 %). Največji del bruto storitvenih tokov je bil opravljen v transportu (35 %) in drugih poslovnih storitvah (25 %). Na izvozni strani je bilo opravljenih največ transportnih storitev (44 %), na uvozni strani pa drugih poslovnih storitev (33 %). Glede na področje dejavnosti so pri izvozu izstopale družbe iz dejavnosti prometa in skladiščenja, ki so izvozile 31 % vseh storitev, medtem ko so pri uvozu s 27 % celotnega uvoza storitev družb v domačem lastništvu izstopale družbe iz predelovalnih dejavnosti. Pri obeh področjih dejavnosti se je delež v primerjavi z letom 2023 zmanjšal za dve odstotni točki.

Po zmanjšanju vrednosti transportnih storitev v letu 2023, ki je bilo povezano z upadom blagovne menjave v letu 2023, so v letu 2024 tako družbe z domačim kot družbe s tujim nadzorom spet dosegle rast.

Slika 4: **Storitvena menjava glede na nadzor v letu 2024**

Vir: Banka Slovenije.

Storitvena menjava s tujino, kjer vrste nadzora ni bilo možno opredeliti, je v letu 2024 dosegla 2,4 mrd presežka, kar je 158 mio EUR manj kot v letu 2023. Storitve potovanj so v celoti razvrščene med neopredeljeni del storitvene menjave s tujino in tudi zato predstavljajo največji delež v tej kategoriji. V letu 2024 so prispevale 49 % izvoza in 58 % uvoza vseh teh storitev, kar je enako deležem iz leta 2023.

Preglednica 3: **Storitvena menjava glede na nadzor in področja dejavnosti podjetij v letih 2023 in 2024**

	2023					2024				
	Izvoz		Uvoz		Saldo	Izvoz		Uvoz		Saldo
	v mio EUR		v mio EUR		v mio EUR	v mio EUR		v mio EUR		v mio EUR
Domač nadzor	1.865	16 %	1.518	18 %	348	2.085	17 %	1.718	20 %	366
Informacijske in komunikacijske dejavnost	199	11 %	143	9 %	56	234	11 %	151	9 %	83
Predelovalne dejavnosti	186	10 %	439	29 %	-252	156	7 %	457	27 %	-301
Promet in skladiščenje	607	33 %	153	10 %	454	654	31 %	176	10 %	479
Druga področja dejavnosti	873	47 %	783	52 %	90	1.041	50 %	935	54 %	106
Tuj nadzor	3.408	28 %	2.622	32 %	786	3.672	29 %	2.676	30 %	996
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	648	19 %	409	16 %	239	743	20 %	469	18 %	273
Predelovalne dejavnosti	1.165	34 %	753	29 %	412	1.295	35 %	771	29 %	524
Promet in skladiščenje	753	22 %	480	18 %	273	841	23 %	581	22 %	259
Druga področja dejavnosti	842	25 %	980	37 %	-138	794	22 %	854	32 %	-60
Neznan nadzor	6.698	56 %	4.174	50 %	2.524	6.764	54 %	4.398	50 %	2.366
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	352	5 %	195	5 %	157	413	6 %	209	5 %	204
Predelovalne dejavnosti	811	12 %	683	16 %	128	818	12 %	733	17 %	85
Promet in skladiščenje	422	6 %	242	6 %	180	426	6 %	277	6 %	149
Druga področja dejavnosti	3.370	50 %	2.523	60 %	847	3.403	50 %	2.632	60 %	771
Nerazporejeno	1.743	26 %	531	13 %	1.212	1.705	25 %	547	12 %	1.157
Skupna vsota	11.972	100 %	8.314	100 %	3.658	12.521	100 %	8.792	100 %	3.729

Vir: Banka Slovenije.

Metodološki okvir, ki se uporablja pri sestavljanju statistike STEC, je določen v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2020/1197. Metodologija je usklajena tudi s šesto izdajo Priročnika za izdelavo plačilne bilance, ki ga je izdal Mednarodni denarni sklad (Balance of Payments and International Investment Position Manual, IMF, 2009). Tematiko pokrivata tudi Priročnik o statistiki mednarodne trgovine s storitvami 2010 (Manual on Statistics of International Trade in Services 2010) in Compilers Guide for statistics on Services Trade by Enterprise Characteristics 2017, ki sta ju izdala Eurostat in OECD.

Storitve so prikazane po naslednjih značilnostih subjektov/podjetij:

– velikost glede na število zaposlenih in samozaposlenih:

- majhna (od 0 do 49 zaposlenih),
- srednja (od 50 do 249 zaposlenih),
- velika (250 ali več zaposlenih),
- neznana velikost,

– tip lastništva/nadzora:

- domač nadzor,
- tuj nadzor,
- neznan nadzor,

– dejavnost glede na Standardno klasifikacijo dejavnosti 2008.